

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ DERNEĞİ

DAVA GÖZLEM RAPORU

CANAN COŞKUN, BARIŞ PEHLİVAN DAVASI

Terörle Mücadele Kanunu'nun 6. Maddesinin 1. Fıkrası

I. Giriş

1. Bu dava gözlem raporu, Türkiye'de düşünce ve ifade özgürlüklerini korumayı ve geliştirmeyi amaçlayan, kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum örgütü olan İfade Özgürlüğü Derneği ("İFÖD") tarafından hazırlanmıştır. İFÖD, gözlem raporunda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. ve 10. maddesi ile güvence altına alınan adil yargılanma hakkı ve ifade ve basın özgürlüğü hakkı üzerine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı ile belirlenen standartları esas almıştır.
2. **Canan Coşkun;** özellikle kamusal ilgiye haiz olan birçok yargılamayı takip eden bağımsız bir gazetecedir. Coşkun bu alanda yaptığı haberleri ile Çağdaş Gazeteciler Derneği Mustafa Ekmekçi Haber Ödülü (2016), Metin Göktepe Gazetecilik Ödülü (2017), Avrupa Birliği Araştırmacı Gazetecilik Ödülleri Genç Gazeteci Ödülü (2016) ve son olarak "Karakolda Ölüm" haberleri ile Sedat Simavi Gazetecilik Ödülü'nü almıştır. Ayrıca adliyelerde takip ettiği dosyaları aktardığı "Burası Mahkeme: Yeni Türkiye'de Yargı Rejimi" başlıklı, İletişim Yayınları'ndan yayınlanan kitabın yazarıdır.
3. **Barış Pehlivan;** yıllardır ana akım haber programlarında ve Türkiye'nin Cumhuriyet gibi önde gelen gazetelerinde muhabirlik ve editörlük yapmış başarılı bir gazetecedir. Pehlivan yaptığı haberleri ile Çağdaş Gazeteciler Derneği Rafet Genç Haber Ödülü (2016), Yeditepe Üniversitesi En İyi Çıkış Yapan Kitap Ödülü (2018), Türkiye Yayıncılar Birliği 2019 Düşünce ve İfade Özgürlüğü Yazar Ödülü, Dil Derneği Emin Özdemir Ödülü (2019), Çağdaş Gazeteciler Derneği İnceleme Araştırma Ödülü (2020), Halit Çelenk Hukuk Ödülü (2020), Fikir Kulüpleri Federasyonu Yılın Umut Veren Gazetecilik Ödülü (2020), Mimarlar Odası Ankara Şubesi Emre Madran Koruma Alanında Dayanışma Ödülü, (2023) ve Basın Özgürlüğü ve Medya Araştırmaları Derneği Basın Özgürlüğü Ödülü'nü almıştır. Barış Pehlivan kamuoyunun yakında takip ettiği birçok siyasetçi, bakan ve hükümete yakın iş insanları hakkındaki olgu ve iddiaları da gazeteci Barış Terkoğlu ile yazdığı "Sızıntı: Wikileaks'te Ünlü Türkler", "Mahrem: Gizli Belgelerde Türkiye'nin Sırları", "Metastaz", "Metastaz 2 Cendere" ve son olarak "SS" isimli kitaplarla aktarmıştır.
4. **Akın Gürlek ise;** uzun yıllar hakimlik mesleğini icra etmiştir ve 29.08.2023 tarihinden bu yana Hakimler ve Savcılar Kurulu'nda Bakan Yardımcısı sıfatıyla üyelik yapmaktadır. Gürlek özellikle hakimlik mesleğini icra ettiği yıllarda birçok muhalif siyasetçi ve gazeteci hakkında verdiği kararlar ile kamuoyu ve basının dikkatini çekmiş kamusal ilgiye haiz bir isimdir.
5. Somut dava iki basın üyesinin halen üst düzey bir bürokrat olan eski bir hâkimi terör örgütlerine hedef göstermesi iddiasıyla ilgilidir. Bu nedenle, Dava Gözlem Raporu'nda öncelikle bu haberlerin arka planı aktarılacaktır. Raporun ikinci bölümünde Akın Gürlek'in 31.12.2021 tarihli şikâyeti üzerine Gazeteciler Canan Coşkun ve Barış Pehlivan hakkında başlatılan hukuki süreç açıklanacaktır. Raporun son bölümünde, gazeteciler Coşkun ve Pehlivan'ın hakkında Terörle Mücadele Kanunu'nun 6. maddesi uyarınca başlatılan hukuki süreç Anayasa 26. ve 28. maddeleri ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesiyle korunan ifade ve basın

özgürlüğüne ilişkin doktrin, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ışığında değerlendirilecektir.

II. Davanın Arka Planı

6. Eski İçişleri Bakanı Süleyman Soylu 09.12.2021 tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki bütçe görüşmelerinde İBB'ye alınan 33 bin yeni personel arasında incelenen 12 bin kişinin içinden 577'sinin terör örgütünden kaydı olduğunu belirtmiştir. Bakan Soylu, bu 577 kişinin 455 tanesinin PKK ve KCK, 80'inin DHKPC ve 20'sinin MLKP kaydı olduğu eklemiştir.¹ Soylu'nun İBB yönetimi ve Başkan İmamoğlu hakkındaki tüm bu iddiaları kamuoyu tarafından dikkatle takip edilmiş ve birçok basın organı tarafında da haberleştirilmiştir.
7. Bu iddiaların akabinde İBB Başkanı İmamoğlu Bakan Soylu'ya cevap vermiştir. İmamoğlu, İBB çalışanlarının terör örgütü ile bağlantısı varsa bu kişilerle ilgili işlem yapılması gerektiğini ama bu yönde bir çalışma yapılmadığını belirtmiş ve Soylu'yu sert bir şekilde eleştirmiştir. İBB başkanı İmamoğlu'nun bu açıklamaları da birçok haber sitesi tarafından aktarılmış² ve Ekşi Sözlük platformunda bu açıklamaların ardından "10 aralık 2021 ekrem imamoğlu açıklamaları" başlıklı entry açılmıştır.³
8. Soylu ve İmamoğlu'nun açıklamalarının ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da konuyu ilişkin 26.12.2021 tarihinde AKP İstanbul Genişletilmiş İl Danışma Meclisi Toplantısı'nda İBB çalışanlarının işten çıkarma iddialarına ilişkin açıklamalarda bulunmuştur.⁴
9. Tüm bu sürecin akabinde Bakanlığın Resmi Twitter hesabından da İBB çalışanlarını terör örgütleriyle bağlantılı olduklarına ilişkin iddialar hakkında inceleme başlatıldığına dair 26.12.2021 tarihli duyuru paylaşılmıştır.⁵
10. Bakanlığın resmi hesabından yaptığı açıklamadan sonra İBB'nin⁶ hesabından yapılan açıklamada çalışanların zan altında bırakıldığı ve tüm çalışanların hukuki haklarının aranacağı aktarılmıştır. Buna ek olarak Ekrem İmamoğlu⁷ resmi hesabından paylaştığı tweeti ile de belediye çalışanlarının arkasında olduğunu belirtmiştir.
11. Bu kapsamda eski İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun İBB çalışanlarının Din Alimleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği ("DİAYDER") ile ilişkili olduğuna dair açıklamalarda bulunmuş⁸ ve bu açıklamaların ardından belediye çalışanları ve yetkilerine DİAYDER

¹ Bkz. <https://www.ensonhaber.com/gundem/ibbde-ise-alinan-557-personelin-teror-baglantis-desifre-oldu>

² Bkz. <https://medyascope.tv/2021/12/10/ibb-baskani-imamoglundan-icisleri-bakan-soyluya-cevap-bagimsiz-saglik-kuruluslarina-cagrim-psikolojisi-ciddi-derecede-bozuk-sayin-bakan-ile-ilgili-bir-analiz-yapsinlar/>

<https://www.sozcu.com.tr/imamoglundan-suleyman-soyluya-cok-sert-tepki-wp6818921>

<https://tr.euronews.com/2021/12/10/tisk-baskan-asgari-ucet-teklifimiz-en-az-3-bin-500-lira>

<https://www.indyturk.com/node/446031/siyaset/i%CC%87mamo%C4%9Flundan-soylunun-iddias%C4%B1nayan%C4%B1t-ba%C4%9F%C4%B1ms%C4%B1z-sa%C4%9F%C4%B1k-kurulu%C5%9Flar%C4%B1-bakanla>

<https://www.indyturk.com/node/446031/siyaset/i%CC%87mamo%C4%9Flundan-soylunun-iddias%C4%B1nayan%C4%B1t-ba%C4%9F%C4%B1ms%C4%B1z-sa%C4%9F%C4%B1k-kurulu%C5%9Flar%C4%B1-bakanla>

<https://www.indyturk.com/node/446031/siyaset/i%CC%87mamo%C4%9Flundan-soylunun-iddias%C4%B1nayan%C4%B1t-ba%C4%9F%C4%B1ms%C4%B1z-sa%C4%9F%C4%B1k-kurulu%C5%9Flar%C4%B1-bakanla>

³ Bkz. <https://eksisozluk.com/10-aralik-2021-ekrem-imamoglu-aciklamalari--7105811>

⁴ Bkz. <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/cumhurbaskani-erdogan-buradan-39-belediyemize-sesleniyorum-hayvan-barinaklarini-ihmal-etmeyiniz/2457872>

⁵ Bkz. https://x.com/tc_icisleri/status/1475141919466569735?s=46

⁶ Bkz. <https://twitter.com/istanbulbd/status/1475151875095805952>

⁷ Bkz. https://twitter.com/ekrem_imamoglu/status/1475174667207991300

⁸ Bkz. <https://www.youtube.com/watch?v=zo9s1fPCHIU>

üyelerine yardım kartı dağıtması nedeniyle “Silahlı terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme” suçlamaları yöneltilmiş ve hukuki süreç başlatılmıştır.

12. Canan Coşkun 29.12.2021 tarihli ve Diken İnternet haber sitesinde <https://www.diken.com.tr/diayder-iddianamesi-davanin-hakimi-tanidik-delillerin-en-eskisi-16-yil-onceden/> URL adresinde yayınlanan “*DİAYDER iddianamesi: Davanın hakimi ‘tanidik’, delillerin en eskisi 16 yıl önceden*” başlıklı haberi kaleme almıştır. Haberde; İBB çalışanları hakkında hazırlanan 335 sayfalık iddianame ve İBB yetkililerinin yardım ettiği öne sürülen DİAYDER hakkında daha önce başka suçlamalardan başlatılan dosyadaki hukuki bilgiler aktarılmıştır. Coşkun kamuoyunu yakından ilgilendiren bu sürece ilişkin haberini kendi resmi Twitter hesabından haberindeki bazı bölümleri doğrudan ekleyerek duyurmuştur.⁹
13. Yine Coşkun’un 18.02.2022 tarihli ve Diken İnternet haber sitesinde <https://www.diken.com.tr/diayder-davasi-terorle-suclanan-sanik-binali-yildirim-referansiyala-ibbye-girmis/> URL adresinde yayınlanan “*‘DİAYDER davası’: ‘Terör’le suçlanan sanık Binali Yıldırım referansıyla İBB’ye girmiş*” başlıklı haberi kaleme almıştır. Bu haberde yukarıda İBB çalışanlarına yönelik başlatılan hukuki sürecin ilk duruşmasındaki gelişmeler aktarılmıştır. Coşkun haberden kesitler sunarak haberi duyurmak için yukarıdaki paylaşımına benzer şekilde kalme aldığı yazıdaki bazı bölümleri doğrudan alıntılarla tweetini paylaşmıştır.¹⁰
14. Gazeteci Barış Pehlivan ise 30.12.2021 tarihli Halk Tv’de yayınlanan programda¹¹ başlatılan hukuki sürece ilişkin aşağıdaki şekilde açıklamalarda bulunmuştur:
*“(…)Anlatabiliyor muyum. bütün mesele devletten yurt istemek, devlette diyor ki hayır tarikat yurduna gideceksin, şimdi bakın size bir zincir anlatacım, bu meselenin böyle bireysel, münferit, küçük meseleler olmadığına aslında fotoğrafını anlatmaya çalışacağım. Şimdi biz neler konuşuyoruz. diyoruz ki sürekli bu yayınlarda şu davada bu kişi bu kadar ceza aldı bu nasıl bir şey, mesela örnek veriyorum, Sözcü gazetesini fetöye yardımdan yazarlarını cezalandırdılar dimi bu ülkede. Canan Kaftancıoğlu’nu tweeklerden yıllarca cezalandırdılar di mi, Selahattin Demirtaş şu an örgütten içerde di mi. Selçuk Kozağaçlı işte bilmem ne örgütünden içerde di mi, Can Dünder’in mallarına işte el koydular, şuna bunu yaptılar. Şimdi bakın Türkiye de bu tartıştığımız bir sürü ve siyasi olduğuna inandığımız bu davalarda, karar veren mahkemenin bir başkanı var, bakın hepsinde karar veren aynı adam İstanbul’daki Ağır Ceza Mahkemelerinden birisinin başkanı olan Akın GÜRLEK. Bakın enteresan bir zincir bahsedicem. Dediğim gibi bahsettiğim gibi birçok davada ceza veren kişidir Akın Gürlek. Kemal Kılıçtaoğlu’nun yeni Türkiye yeni Zekeriya Öz’üdür, diyerek tarif ettiği bir başkandır Akın Gürlek (...)*¹²
15. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı; Canan Coşkun’un haberinin bazı kısımları aktarılacak duyurulmasından ibaret olan tweetleri ve Barış Pehlivan’ın Halk Tv’de yayınlanan programda yaptığı açıklamalar hakkında 12.04.2022 tarihinde iddianame düzenlemiştir. İddianame İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilmiştir. Gazeteciler, İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi’nin 2022/251 Esas numaralı dosyası kapsamında Terörle Mücadele

⁹ Bkz. <https://twitter.com/canancoskun/status/1476590611868393480>

¹⁰ Bkz. <https://twitter.com/canancoskun/status/1494604182707445760?s=46>

¹¹ Bkz. <https://www.youtube.com/watch?v=gUc1PS3ZFho>

¹² 12.04.2022 tarihli İddianame

Kanunu'nun ("TMK") 6. maddesinin 1. fıkrası uyarınca "*Terörle mücadelede görev almış kişileri hedef göstermek*" iddiası ile yargılanmıştır.

III. Dava Süreci

A. Genel Bilgiler

16. İFÖD, gazeteciler Coşkun ve Pehlivan hakkında başlatılan TMK'nın 6. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen "*Terörle mücadelede görev almış kişileri hedef göstermek*" suçundan İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2022/251 Esas numaralı dosyası nezdinde görülen yargılamayı, iddianamenin kabul edilmesini takiben yapılan 27.10.2022 tarihli ilk duruşmasından itibaren takip etmiştir.
17. İFÖD hukuk ekibi gerçekleştirilen duruşmaların tamamını takip etmiş ve yargılama üzerine gözlemler gerçekleştirmiştir. Davanın 13.06.2023 tarihli, dördüncü ve son duruşmasında sanıklar hakkında beraat kararı verilmiştir. Cumhuriyet Savcısı, 14.07.2023 ve katılan Akın Gürlek 07.08.2023 tarihinde verilen beraat kararını istinaf etmiştir. Cumhuriyet Savcısı ve katılan tarafından yapılan istinaf başvurusunu takiben dosya incelenmek üzere İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi'ne gönderilmiştir. Gözlem Raporunun hazırlandığı tarih itibariyle dosya Bölge Adliye Mahkemesi'nde derdesttir.

B. Soruşturma Aşaması ve İddianame

18. Soruşturma, Canan Coşkun'un 29.12.2021 tarihinde @canancoskun isimli Twitter hesabından paylaştığı tweetleri ve Barış Pehlivan'ın 30.12.2021 tarihinde Halk TV'de yayınlanan programdaki açıklamaları sebebiyle ve Terörle Mücadele Kanunu'nun ("TMK") 6. maddesinin 1. fıkrası uyarınca "*Terörle mücadelede görev almış kişileri hedef göstermek*" suçunu işledikleri iddiasıyla başlatılmıştır.
19. Akın Gürlek 31.12.2021 tarihli ve 2021/1127 muh. sayılı dilekçesiyle Canan Coşkun ve Barış Pehlivan hakkında yukarıda aktarılan ifadeler sebebiyle hedef gösterildiğini belirterek şikayetçi olmuştur. Bunun üzerine İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Coşkun ve Pehlivan'ın ifadeleri hakkında TMK'nın 6. maddesinde düzenlenen Terörle Mücadelede Görev Almış Kişileri Hedef Göstemek suçundan 2022/112 numarasıyla soruşturma başlatmıştır.
20. Cumhuriyet Savcısı tarafından alınan ifadesinde Canan Coşkun soruşturmaya konu sosyal medya paylaşımlarının haber değeri taşıdığını, şikayetçi Gürlek hakkında birçok haber yapıldığını, tarihe not düşmek amacıyla kendisinin de bir haber unsuru olarak şikayetçi hakkında haber yaptığını, Gürlek'in çok haber sitesinde fotoğraflarının ve adının zikredildiğini dolayısıyla kendisinin şikayet edilmesini hakkaniyetli bulmadığını, haber ve içeriklerinin basın özgürlüğü kapsamında olduğunu ve bu sebeple şikayetçi hakkında yazdığını ve yazmaya devam edeceğini belirterek takipsizlik kararı verilmesini talep etmiştir.
21. Soruşturma neticesinde Cumhuriyet Savcısı, büyük bir kısmı Canan Coşkun'un yukarıda belirtilen tweetlerinin ve Pehlivan'ın katıldığı programdaki konuşmasının doğrudan eklenmesinden oluşan 12.04.2022 tarihli iddianamesinde Coşkun ve Pehlivan'ın ifadeleri özelinde bir değerlendirme yapmadan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesinde düzenlenen ifade ve basın özgürlüğü hakkının sınırsız bir hak olmadığı görüşünü ileri sürmüştü¹³ ve Canan Coşkun ve Barış Pehlivan'ın TMK'nın 6. maddesinin 1. fıkrası uyarınca cezalandırılmasını talep etmiştir.

¹³ *ibid*

C. Kovuşturma Aşaması

22. Davanın ilk celsesi 27.10.2022 ikinci celsesi 17.01.2023, üçüncü celsesi 09.05.2023, dördüncü ve son celsesi ise 13.06.2023 tarihinde görülmüştür.
23. Davanın 27.10.2022 tarihli ilk celsesinde Barış Pehlivan vekili tarafından bu duruşma öncesinde İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi başkanıyla ilgili olarak hâkimin reddi talebi sunulmuştur. Barış Pehlivan vekilinin duruşmadaki savunmasında Pehlivan'ın muhalif bir gazeteci olması vurgulanarak İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi başkanının 2020 yılında İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliğinde görevli iken Barış Pehlivan hakkında tutukluluk kararı verdiği ve bu süreç sırasında yaşanan tartışmalar sebebiyle şu an yargılamada yetkili ve görevli İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi başkanı adına Hakimler ve Savcılar Kurulu'na ("HSK") şikâyette bulunduğu ve bu şikâyetin genel kurul incelemesi aşamasında olması sebebiyle aralarında husumet olduğu belirtilerek hakim reddi sözlü olarak da talep edilmiştir.
24. Canan Coşkun vekili ise dosya konusu içeriklerin farklılıklarına dikkat çekmiş birbirinden farklı isimler tarafından farklı şekilde dile getirilen ifadelerin sadece aynı şikâyet dilekçesinde yazılmış olması sebebiyle birlikte yargılanma sonucu doğurmayacağını belirterek tefrik talebinde bulunmuştur.
25. Barış Pehlivan vekilinin hâkimin reddi talebi değerlendirilmiş, talebe ilişkin İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı tarafından hâkimin reddi talebinin reddi yönünde görüş belirtildikten sonra talep değerlendirilmek üzere İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmiştir.
26. Pehlivan vekilinin hâkimin reddine ilişkin talebi İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 28.11.2022 tarihli ve 2022/775 D. İş sayılı kararı ile hâkimin reddi sebeplerinin oluşmadığı kanaatine varılarak reddedilmiştir. Bunun üzere İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'ne itiraz edilmiştir ve İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi tarafında da İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nin hâkimin reddi talebinin reddine ilişkin kararı uygun görülerek talebin kesin olarak reddine karar verilmiştir.
27. Davanın 17.01.2023 tarihli ikinci celsesinde Coşkun ve Pehlivan'ın savunmaları alınmıştır. Coşkun vekili tarafından öncelikle dosyaya konu Barış Pehlivan'ın farklı gün ve bağlamda yapılan beyanları ile Coşkun'un haberini duyurduğu paylaşım arasında hiçbir bağlantının olmadığı belirtilerek tefrik talebi tekrarlanmıştır. İddia makamı tarafından Canan Coşkun vekilinin tefrik talebiyle ilgili olarak yargılamanın geldiği aşama dikkate alınarak reddi talep edilmiş ve vekilin talebi mahkeme tarafından da reddedilmiştir. Ek olarak Canan Coşkun vekiline savunmalarını sunması için 15 gün süre verilmesine, Barış Pehlivan vekilinin Kemal Kılıçdaroğlu'nun tanık olarak dinlenmesi ve diğer taleplerinin reddine, Akın Gürlek'in katılma talebinin kabulüne karar verilmiştir.
28. İddia makamının esas hakkındaki mütalaası dosyanın 09.05.2023 tarihindeki görülen üçüncü duruşmasında verilmiştir. Mütalaada Canan Coşkun ve Barış Pehlivan'ın dosya konusu paylaşımları ve beyanları doğrudan eklenmiş ve "Coşkun'un dosyaya konu 29.12.2021 ve 18.02.2022 tarihli tweetleri ile Pehlivan'ın Halk Tv'de katıldığı programdaki ifadelerinin ifade özgürlüğü sınırlarını aştığı, görevi gereği tüm terör örgütlerine karşı aktif olarak mücadelede görev alan katılanın kimlik bilgilerini, görev yaptığı mahkemeyi/mahkemeleri, görevi sırasında hangi dosyalar hakkında kovuşturma yürüttüğünü paylaşarak katılanın güvenliğini tehlikeye düşürdüğü ve katılanı terör örgütlerine hedef göstererek atılı hedef gösterme suçunu işlediklerinin sabit olduğu" değerlendirmesiyle cezalandırılmaları talep edilmiştir.

29. Son olarak davanın 13.06.2023 tarihinde görülen dördüncü duruşmasında nedenleri gerekçeli kararda açıklanmak üzere “sanıkların üzerine atılı fiilin suç olarak tanımlanmamış olması nedeniyle 5271 s. CMK’nın 223/2-a maddesi uyarınca ayrı ayrı beraatlerine karar verilmiştir.

D. Gerekçeli Karar

30. Mahkeme, doktrine ve AİHM tarafından belirlenen ifade ve basın özgürlüğü kriterlerine atıfta bulunmuş ve bu kriterlere kararların gerekçesinde yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir.¹⁴ İddianame bakımından sanıkların üzerine atılı suçu AİHM¹⁵, AYM¹⁶ ve Yargıtay¹⁷ kararları ışığında değerlendiren mahkeme; haberin güncel olması, kamu yararını gözetmesi ve haberin açıklanış şekli ile konu arasında düşünsel bir bağ bulunması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca, haberin bilgilendirme değerinin yüksek olması halinde kişilerin söz konusu habere o derece katlanma yükümlülüğü bulunduğuna dikkat çekmiş ve kamuoyunun bilgi alma hakkına ve gazetecilerin doğruluğu denetlenebilir konularda yaptığı haberlerin ifade özgürlüğü kapsamında kabul edildiğine dair AİHM içtihadına yer vermiştir.¹⁸ Yargıtay’ın emsal kararlarına atıfta Mahkeme, basın özgürlüğünün belli ölçüde abartmayı ve kışkırtmayı da içerebileceğini ifade ederek haberlerin bağlam içerisinde incelenmesi halinde TMK’nın 6. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen suçun unsurlarının oluşmadığını belirtmiş ve haberlerin ifade özgürlüğü hakkı kapsamında olduğu gerekçesiyle Cumhuriyet Savcısı’nın mütalaasına aykırı olarak sanıkların beraatine karar vermiştir

E. İstinaf Süreci

31. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, 14.07.2023 tarihinde karara karşı istinaf başvurusunda bulunmuştur. İstinaf dilekçesi iddianame ve mütalaada belirtilen hususları tekrarlamış ve bunun ötesinde farklı bir değerlendirme yapmamıştır. Cumhuriyet Savcısı özetle, sanıkların haber verme niteliğindeki düşünce açıklama sınırlarını ve ifade özgürlüğü sınırlarını aşarak, görevi gereği tüm terör örgütlerine karşı aktif olarak mücadelede görev alan katılanın kimlik bilgilerini, görev yaptığı mahkemeyi/mahkemeleri, görevi sırasında hangi dosyalar hakkında kovuşturma yürüttüğünü paylaşarak katılanın güvenliğini tehlikeye düşürdüğünü ve katılanı terör örgütlerine hedef göstererek atılı hedef gösterme suçunu işlediklerinin sabit olduğunu ileri sürmüş ve beraat kararının kaldırılmasını talep etmiştir.
32. Katılan Akın Gürlek vekili de kararı 07.08.2023 istinaf etmiştir. İstinaf dilekçesinde; Coşkun’un Twitter paylaşımının ve Pehlivan’ın Halk TV’de yayımlanan programdaki beyanlarının ifade özgürlüğü sınırlarını aştığı, paylaşılan bilgilerin güncel olmadığı, görevi gereği tüm terör örgütlerine karşı aktif olarak mücadelede görev alan katılanın kimlik bilgilerinin, görev yaptığı mahkemelerin, görevi sırasında baktığı dosyaların bilgilerinin paylaşılması katılanın güvenliğini tehlikeye düşürüldüğü ve son olarak sanıklar hakkında

¹⁴ Atıfta bulunulan Cumhuriyet Savcısı Derda Gökmen’in kitabı için bkz. Derda Gökmen, *Terörle Mücadele Kanunu ve Devlet Sırlarına Karşı Suçlar*, 2017, sf. 173.

¹⁵ Atıfta bulunulan AİHM kararları için bkz. *Lehideux ve Isomi/Fransa*, no: 24662/94, 23.09.1998; *Nilsen ve Johnsen/Norveç*, no: 23118/93, 25.11.1999; *Sunday Times/Birleşik Krallık*, no: 6538/74, 26.04.1979; *Lingens/Avusturya*, no: 9815/82, 22.04.2013; *Dalban/Romanya*, no: 28114/95, 28.09.1999.

¹⁶ *İlhan Cihaner (2)*, B. No: 2013/5574, 30/6/2014.

¹⁷ Kararda atıfta bulunulan Yargıtay kararları için bkz. Yargıtay CGK, 162-181 E. K.T: 11.07.2006, Yargıtay CGK, 2007/7-28/34 E., K.T: 13.02.2007, Yargıtay CGK, 9/63-65 E. K.T: 24.4.1989, Yargıtay CGK, 8/2999-10 E., K.T: 25.01.1993, Yargıtay 9. CD, 2009/14883 E., 2011/30914 K., Yargıtay 16. CD, 2015/4065 E., 2015/2095 K.

¹⁸ Atıfta bulunulan ilgili AİHM kararı için bkz. *Dalban/Romanya*, no: 28114/95, 28.09.1999.

TEMBİS terör ve suç bilgi bankasından sorgulama yapılmamasının büyük bir eksiklik olduğu belirtilerek İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2022/251 Esas ve 2023/285 Karar sayılı beraat kararının kaldırılmasını talep edilmiştir.

IV. Hukuki Değerlendirmeler

A. İddianamenin Kabulü Açısından

33. 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun (CMK) 160. maddesi Savcının görevlerini saymış olup buna göre, *“Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya”* başlamak ve *“maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.”* Delillerin toplanmasını takiben suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe bulunması halinde; Cumhuriyet savcısı, bir iddianame düzenleyecektir (CMK 170 (2)).
34. CMK'nın 170. maddesinin 5. fıkrasında ise savcının gerçekleri araştırma yükümlülüğünün sonucu olarak; *“İddianamenin sonuç kısmında, şüphelinin sadece aleyhine olan hususlar değil, lehine olan hususlar da ileri sürülür.”* denmektedir. 12.04.2022 tarihli iddianamede şüphelilerin lehine olan hususlar yönünden bir değerlendirme yer almamaktadır.
35. Sanık ve müdafileri, savunmalarında Cumhuriyet Savcısı'nın etkin ve etkili bir soruşturma yürütmediğini, sanıkların lehine olan hususlarda araştırma yürütülmediğini ve suç ile suç konu eylemler arasında bağ kurmadığını iddia etmiştir. Ancak İFÖD, İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesinin, sanık ve müdafilerin iddianameye yönelik olarak belirttikleri hususlarda değerlendirme yapmadığını gözlemlemiştir.
36. AYM ve AİHM içtihadına göre bir kişi hakkında ifade özgürlüğü kapsamındaki eylemleri dolayısıyla soruşturma ve dava açılması caydırıcı etkisi dolayısıyla başlı başına ifade özgürlüğüne müdahale teşkil eder (*Altuğ Taner Akçam/Türkiye*, no: 27520/07, 25.10.2011 § 68.; *Dilipak /Türkiye*, 29680/05, 15.09.2015 §§ 44-51). Soruşturma ve kovuşturma makamlarının işlemlerinde AYM ve AİHM içtihatlarını gözetmesinin yasal bir yükümlülük olduğu dikkate alınmalıdır.

B. Terörle Mücadele Kanunu'nun Açıklama ve Yayınlama başlıklı 6. maddesi

37. TMK md. 6'da düzenlenen 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 6. maddesi; *“...terörle mücadelede görev almış kamu görevlilerinin hüviyetlerini açıklayanlar veya yayınlayanlar veya bu yolla kişileri hedef gösterenler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”* şeklindedir. Suçun maddi unsurunun gerçekleşmesi için a- kamu görevlisinin terörle mücadelede görev almış olması, b- hüviyetinin bilinmemesi c- hüviyetinin terörle mücadele etmesi nedeniyle açıklanması, yayınlanması yahut hedef gösterilmesi gerekir. Suç ile korunmak istenen değer ise kimliklerinin açıklanması suretiyle terör örgütleri tarafından hedef haline gelebilecek kişilerin zarar görmesini engellemektedir.
38. Görüldüğü üzere bu suç ilk olarak ancak terörle mücadelede görev almış kamu görevlisine karşı işlenebilecektir. Terörle mücadelede görev alma durumunun; terör operasyonlarına fiilen

katılan veya bu operasyonlara istihbarat desteği sağlayan kamu görevlileri olarak dar bir biçimde yorumlanması gereklidir.¹⁹

39. İkincisi suç tipinde gösterilen kimliğin açıklanması ve yayınlanması fiili yönünden, yukarıdaki nitelikleri taşıyan kamu görevlisinin hüviyetinin “hizmete özel olarak gizli tutulan” “gizli” bir bilgi olması gereklidir. Gizli tutulan kamu görevlisinin kimliğini öğrenen failin kamu görevlisinin kimliğini terörle mücadelede görev almış olması nedeniyle açıklaması yahut yayınlanması halinde bu suçun oluştuğundan bahsedilebilir.
40. Üçüncüsü; suç tipinde gösterilen bir diğer fiil olan hedef göstermenin gerçekleştirilmesi için ise önemli olan husus ise yayın içinde kullanılan terimlerin ve yayının genel içeriğinin ciddi bir zarar tehlikesi yaratacak özelliğe sahip bulunmasıdır. Başka bir deyişle, yayın içerisinde kullanılan terimlerle birlikte terörle mücadelede görev yapmış olan kişiye karşı bir suç çağrısı ortaya konulmalıdır.²⁰
41. Sanık Barış Pehlivan katıldığı televizyon programında herkes tarafından bilinen ve hakkında birçok haber yapılan Akın Gürlek’in hâkim olduğu yıllarda yargılandığı isimlerden bahsetmiştir. Pehlivan açıklamasını yaptığı sırada CHP Genel Başkanı olan Kılıçdaroğlu’nun sözünü doğrudan alıntılamıştır. Coşkun ise yargılamaya konu 29.12.2021 tarihli paylaşımında Gürlek’in herkes tarafından bilinen ve haber yapılan kararlarından bahsetmiştir. Coşkun’un 18.02.2022 tarihli tweetinde ise Gürlek’in hâkim olduğu Mahkemenin İBB’ye ve Ekrem İmamoğlu’na yönelik suçlamalara konu kamuoyunun yakından takip ettiği davanın ilk duruşmasındaki hukuki gelişmeler doğrudan aktarılmıştır.
42. Sonuç olarak ne Akın Gürlek’in ismi ne de Akın Gürlek’in hâkim olarak görevlendirildiği dosyalar ve kararlar ilk defa sanıklar Coşkun ve Pehlivan tarafından dile getirilmiştir. Aksine Akın Gürlek, Barış Pehlivan’ın alıntı yaptığı eski CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu tarafından da kararları eleştirilen, siyasete ve kamuoyuna mal olmuş bir figürdür. Dolayısıyla TMK’nın 6 maddesinin yukarıda açıklanan maddi unsurlarının sanıkların beyanları ve paylaşımları açısından sağlanmadığı açıktır.

C. İfade ve Basın Özgürlüğü Hakkı Bakımından

43. İfade ve Basın Özgürlüğü Hakkı Anayasa’nın 26. ve AİHS 10. maddeleriyle güvence altına alınmıştır ve ifade özgürlüğüne yönelik sınırlama ve müdahaleler, Anayasa’nın 13. ve 26. maddeleri ve AİHS 10/2 maddesi kapsamında kanunen öngörülen sınırlı sebepler ve meşru amaçlarla, demokratik toplum düzeninin gerekleri ve sınırlama amacı ile aracı arasında ölçülü bir denge gözetilerek, hakkın özüne dokunulmadan gerçekleştirilmelidir (*Emin Aydın* Başvurusu, B. No: 2013/2602, 23.01.2014, para. 56; *Youtube Llc Corporation Service Company ve diğerleri [GK]* Başvurusu B. No: 2014/4705, 29.05.2014, para. 53). İfade özgürlüğüne getirilen müdahalelerin öncelikle zorunlu ya da istisnai tedbir niteliğinde olması ve başvurulabilecek en son çare ya da alınabilecek en son önlem olması gerekir. Aksi halde bu sınırlamalar demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun bir tedbir olarak değerlendirilemez (AYM B. No: 2013/2602, 23.01.2014, para. 48). Canan Coşkun ve Barış Pehlivan’ın ifade ve basın özgürlüğü hakkı her iki sanığın da gazeteci olduğu gözetilerek bu

¹⁹ Köprülü, Timuçin, “Terörle Mücadelede Görev Almış Kamu Görevlisinin Hüviyetinin Açıklanması, Yayınlanması ve Hedef Gösterilmesi Suçu (Tmk Md. 6/1.) Suç ve Ceza 2021 Sayı: 3, s. 503; Bayraktar, Köksal: “Teröre Destek Suçu”, Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, Galatasaray Üniversitesi Yayını, İstanbul 2004, s.178.

²⁰ *ibid*, s.178.

Dava Gözlem Raporu'na konu yargılamanın caydırıcı etkisi yönünden değerlendirmede bulunulacaktır.

44. İlk olarak; ilgili dosyadaki sanıklar Canan Coşkun ve Barış Pehlivan'ın gazeteci olduğuna ve bu sebeple kamu gözcüsü ("*public watchdog*") rolüne dikkat edilmelidir. AİHM içtihadına göre ifade özgürlüğü kapsamındaki eylemler dolayısıyla soruşturma ve kovuşturma açılması bile başlı başına ifade özgürlüğüne müdahale oluşturur. Zira, gazetecilerin soruşturma ve kovuşturma tehdidi altında kalması basın mensuplarının kamu yararına ilişkin tartışmalara katılmaktan caydırabilir ve basının öğrenilmesinde kamu yararı bulunan konularda haber yapmaktan kaçınması sonucunu doğurabilir. Bu durumun ise basının, basın ve ifade özgürlüğüyle güvence altına alınan işlevlerini yerine getirmekten imtina etmesine sebep olacağı ve dolayısıyla caydırıcı bir etkiye ("*chilling effect*") sebep olacağı açıktır. Nitekim, AİHM, birçok kararında bir kişiyi gelecekte benzer beyanlarda bulunmaktan vazgeçirebilecek ifade ve basın özgürlüğünün kullanımına ilişkin yaptırım korkusunun, caydırıcı etkiye sebep olduğunu belirterek ifade ve basın özgürlüğü hakkının ihlaline hükmetmiştir (*Lombardo ve diğerleri/Malta*, no., 24.04.20077333/06, § 61, *Association Ekin/Fransa*, no. 39288/98, 18.01.2000 ve *Aktan/Türkiye*, no. 20863/02, 23.09.2008, §§ 27-28).
45. Bu Dava Gözlem Raporu'nda incelenen davada gazetecilerin televizyon programındaki açıklamaları ve sosyal medya paylaşımları üzerine İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan 12.04.2022 tarihli iddianameden bu yana ceza tehdidi altında olduğu gözlemlenmektedir. Bu durumda, gazeteciler beraat etmiş ise de soruşturmanın başladığı tarihten bu yana bu tehditle karşı karşıya kalmıştır. Cumhuriyet Savcısı'nın ve katılan Akın Gürlek'in beraat kararına karşı istinaf yoluna başvurusu ile ceza tehdidinin ise henüz sona ermediği görülmektedir.
46. Anayasa Mahkemesi basının görev ve sorumluluklarının bilincinde olarak kamu yararını ilgilendiren her konuyu iletme görevinin olduğunu tespit etmiştir (AYM, *Kadir Sağdıç* [GK], B. No: 2013/6617, 8/4/2015 § 51). Başka bir ifade ile kamuoyunu ilgilendiren olaylar, kişiler ve kurumlar söz konusu olduğunda, basının konuya ilişkin bilgi ve belgeleri yayımlamak kısacası haber vermek yönünde bir hak ve görevi bulunmaktadır. Basının haber verme faaliyetinin yerine getirmesi ile ise aynı zamanda halkın bilgi edinme hakkı tesis edilmiş olacak böylelikle basın basının halk adına kamunun gözcüsü olma rolünü yerine getirmesi mümkün olacaktır (*Observer ve Guardian/Birleşik Krallık*, no. 13585/88, 26.11.1991; *Sunday Times/Birleşik Krallık*, 6538/74, *Kjeldsen, BuskMadsen ve Pedersen/Danimarka*, 5095/71, 5920/72 ve 5926/72, *BladetTromso ve Stensaas/Norveç*, no. 21980/93).
47. Özgür bir siyasal sistemde, devletin ve kamu kurumların eylem ve işlemlerinin, adli ve idari yetkililerin olduğu kadar, basının ve aynı zamanda kamuoyunun da denetimi altında bulunması gerekmektedir. Yazılı, işitsel veya görsel basın kamu gücünü kullanan organların siyasi kararlarını, eylemlerini ve ihmallerini sıkı bir denetime tabi tutarak ve vatandaşların karar alma süreçlerine katılımını kolaylaştırarak demokrasinin sağlıklı bir şekilde işlemlerini ve bireylerin kendilerini gerçekleştirmelerini güvence altına almaktadır (bkz. AYM, *İlhan Cihaner (2)*, B. No: 2013/5574, 30/6/2014, § 57; AİHM, *Lingens/Avusturya*, no: 9815/82, 8/7/1986, § 41; *Özgür radyo-Ses Radyo Televizyon Yapım ve Tanıtım AŞ/Türkiye*, no: 64178/00, 64179/00, 64181/00, 64183/00, 64184/00, 30.03.2006 § 78; *Erdoğan ve İnce/Türkiye*, no: 25067/94, 25068/94, 8/7/1999, § 48). Bu sebeple basın özgürlüğü, herkes için geçerli ve yaşamsal bir özgürlüktür (bkz. AYM, E.1997/19, K.1997/66, K.T. 23/10/1997; *Abdullah Öcalan*, § 75).
48. İfade ve basın özgürlüğü, içeriği toplumu yakından ilgilendiren haber ve ifadeler bakımından çok daha güçlü bir koruma sağlamaktadır. Bu anlamda toplumu yakından ilgilendiren konulara

ilişkin haber ve açıklamaların söz konusu olduğu hallerde basın özgürlüğüne yönelik sınırlamalar dar bir biçimde yorumlanmalı, bu konulara ilişkin ifadeler ancak çok güçlü sebeplerin varlığı halinde sınırlandırılmalıdır (*Sürek/Türkiye (1)*, no: 26682/95, para 61, *Taranenko/Rusya*, no: 19554/05, 13.10.2014, § 77). Aksi yöndeki kararlar demokratik toplum kavramının tam merkezinde yer alan kamuoyunu ilgilendiren konular hakkında tartışma özgürlüğüne müdahale niteliğinde olacaktır. Ve bu tip kararların gazetecileri toplumun yaşamını etkileyen sorunlarını aleni tartışmalarına katkıda bulunmaktan caydırma ihtimali vardır. Bu tür bir yaptırım, yine aynı sebeple, basını bilgi sağlama ve kamuoyu bekçiliğinde bulunma görevini yerine getirmesini de engelleyecektir (*Lingens/Avusturya*, no:9815/82, 08.07.1986).

49. Sonuç olarak İFÖD, İBB çalışanlarına ve İBB Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'na yöneltilen iddiaların ve başlatılan hukuksal sürecin kamusal ilgiye haiz olduğunu ilk olarak değerlendirilmesi gerektiği görüşündedir. Her ne kadar bu görüşe paralel olarak sanıklar hakkında beraat kararı verilmiş olsa da İFÖD yukarıda aktarılan kriterler uyarınca muhalif Gazeteciler Canan Coşkun ve Barış Pehlivan'ın bir hukuki süreçle karşı karşıya kalmalarının bile Coşkun ve Pehlivan'ın ifade ve basın özgürlüğü hakkına haksız müdahale oluşturduğu ve caydırıcı etkiye neden olacağına altını çizmek istemektedir.

D. Tarafsızlık İlkesi Bakımından

50. AİHS'in 6. maddesi uyarınca davanın tarafsız bir mahkemede görülmesi, adil yargılanma hakkının unsuru olarak düzenlenmiştir. Anayasa Mahkemesi içtihadı uyarınca mahkemelerin tarafsızlığı Anayasanın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının zımni bir unsurudur (*Hikmet Kopar ve Diğerleri*, B. No: 2014/14061, 08.04.2015, para. 108). Bu kapsamda Anayasanın bütünselliği ilkesi gereği Anayasanın 138, 139 ve 149. maddeleri tarafsız bir mahkemede yargılanma hakkını güvence altına alan temel düzenlemelerdir (*Tahir Gökatalay*, B. No: 2013/1780, 20.03.2014, para. 60).
51. Mahkemenin tarafsızlığı; uyuşmazlığın çözümünü etkileyecek bir önyargı, tarafgirlik ve menfaate sahip olunmaması ve davanın tarafları leh ve aleyhinde bir düşünce veya menfaate sahip olunmamasını ifade eder. Tarafsızlığın öznel ve nesnel olmak üzere iki boyutu vardır: bu kapsamda hâkimin birey olarak mevcut davadaki kişisel tarafsızlığının yanı sıra, kurum olarak mahkemenin kişide bıraktığı izlenimin de dikkate alınması gerekmektedir (*Mehmet Baransu (2)*, B. No: 2015/7231, 17.05.2016, para. 73-74; *Hidayet Karaca [GK]*, B. No: 2015/144, 14.07.2015, para. 78; *Tahir Gökatalay*, para. 110).
52. Anayasa Mahkemesi içtihadı uyarınca mahkemelerin tarafsızlığı Anayasanın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının zımni bir unsurudur (*Hikmet Kopar ve Diğerleri*, B. No: 2014/14061, 08.04.2015, para. 108). Bu kapsamda Anayasanın bütünselliği ilkesi gereği Anayasanın 138, 139 ve 149. maddeleri tarafsız bir mahkemede yargılanma hakkını güvence altına alan temel düzenlemelerdir (*Tahir Gökatalay*, B. No: 2013/1780, 20.03.2014, para. 60).
53. Mahkemenin tarafsızlığı; uyuşmazlığın çözümünü etkileyecek bir önyargı, tarafgirlik ve menfaate sahip olunmaması ve davanın tarafları leh ve aleyhinde bir düşünce veya menfaate sahip olunmamasını ifade eder. Tarafsızlığın öznel ve nesnel olmak üzere iki boyutu vardır: bu kapsamda hâkimin birey olarak mevcut davadaki kişisel tarafsızlığının yanı sıra, kurum olarak mahkemenin kişide bıraktığı izlenimin de dikkate alınması gerekmektedir (*Mehmet Baransu (2)*, B. No: 2015/7231, 17.05.2016, para. 73-74; *Hidayet Karaca [GK]*, B. No: 2015/144, 14.07.2015, para. 78; *Tahir Gökatalay*, para. 110).

54. Sanıklardan Barış Pehlivan vekili, İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı'nın, Barış Pehlivan hakkında sulh ceza hâkimi olduğu yıllarda tutuklama kararı verdiği süreçte yaşanan husumet sebebiyle HSK'ya şikâyet ettiklerini ve şikâyetin ise halen HSK Genel Kurulunda incelendiğini belirterek hâkimin reddi talebinde bulunmuştur. Dolayısıyla hâkimin reddi talebine ilişkin incelemenin tüm bu ilkeler ve kriterler açısından değerlendirilmesi gerektiği açıktır.
55. Barış Pehlivan vekili, ret talebini sadece kişi hakkında daha önceden verilmiş olan tutuklama kararına değil ayrıca söz konusu hâkimin sanık Pehlivan'ın muhalif kişiliğine yönelik husumete dayandırmıştır. Diğer yandan HSK'ya yapılan şikâyetin halen neticelendirilmediği ve bu inceleme neticesinde ilgili bir ceza ve disiplin yaptırımını ile karşılaşabileceği gözetildiğinde İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi başkanı açısından da kararını etkileyebilecek bir husumetin olabileceği açıktır. Ne var ki ret talebi değerlendirilirken tüm bu hususlar incelenmediği gibi aradaki husumetin hâkimin tarafsızlığına ve bağımsızlığına gölge düşürebilecek seviyede olup olmadığına dair hiçbir hukuki değerlendirme de yapılmamıştır. Sonuç olarak tüm bu ilke ve değerlendirmelerden yoksun kararın AİHS'in 6. maddesinin birinci fıkrasındaki ve Anayasa'daki düzenlemelere aykırı olduğu açıktır.

E. Gereçeli Karar Hakkı Bakımından

56. Gereçeli karar hakkı, kişilerin adil bir şekilde yargılanmalarını sağlamayı ve denetlemeyi amaçlamakta; tarafların muhakeme sırasında ileri sürdükleri iddialarının kurallara uygun biçimde incelenip incelenmediğini bilmeleri ve ayrıca demokratik bir toplumda, kendi adlarına verilen yargı kararlarının sebeplerini toplumun öğrenmesinin sağlanması için de gerekli olmaktadır (*Sencer Başat ve diğerleri* [GK], B. No: 2013/7800, 18.06.2014, §§ 31, 34). Mahkemelerin anılan yükümlülüğü, yargılamada ileri sürülen her türlü iddia ve savunmaya karar gerekçesinde ayrıntılı şekilde yanıt verilmesi gerektiği şeklinde anlaşılabilir ise de (*Yasemin Ekşi*, B. No: 2013/5486, 04.12.2013, § 56) davanın esas sorunlarının incelenmiş olduğu gereçeli karardan anlaşılmalıdır. Bir kararda tam olarak hangi unsurların bulunması gerektiği davanın niteliğine ve koşullarına bağlı olup muhakeme sırasında açıkça öne sürülen iddia ve savunmaların davanın sonucuna etkili olması halinde, davayla doğrudan ilgili olan bu usul ve esasa ilişkin hususlara mahkemelerce makul bir gerekçe ile yanıt verilmesi gerekir (*Sencer Başat ve diğerleri*, § 35). Aksi halde, davanın sonucuna etkili olan iddiaların cevapsız bırakılmış olması gereçeli karar hakkının ihlaline neden olacaktır (*Ruşen Melih Nebigil*, B. No: 2014/2037, 17.07.2018, §§ 24-29). Ayrıca, Anayasa Mahkemesinin de belirttiği üzere "gerekçesi bilinmeyen bir karara karşı gidilecek kanun yolunun etkin kullanılması mümkün olmayacağı gibi bahsedilen kanun yolunda yapılacak incelemenin de etkin olması beklenemez" (*Vesim Parlak*, B. No: 2012/1034, 20.03.2014, § 34).
57. İlk olarak; yukarıda "*Kovuşturma Aşaması*" başlığında detaylı olarak aktarıldığı üzere Barış Pehlivan vekilinin hâkimin reddi talebi ilk olarak İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından itiraz yolu açık olmak üzere reddedilmiştir. İtiraz üzerine ise İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2022/2034 D.İş sayılı kararıyla kesin olarak reddedilmiştir. Her iki kararda da Pehlivan vekilinin sözlü olarak da belirttiği hususlara ilişkin bir değerlendirme yapılmamış tek paragraftan ibaret kararda, kanun hükümleri doğrudan eklenerek talebin reddine karar verilmiştir. İFÖD yargılamanın seyri açısından, yargılamanın her aşamasında her talebe ilişkin kararların gereçeli olarak verilmesini yukarıda gösterilen kriterler uyarınca oldukça önemli olduğuna dikkat çekmek ister.
58. İkinci olarak; İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından, Kılıçdaroğlu'nun tanık olarak dinlenmesinin reddi ve Coşkun'un tefrik talebinin reddi kararlarında yukarıdaki kriterleri

sağlayan hiçbir değerlendirme yapılmamıştır. Coşkun'un tefrik talebi, tek cümle ile yargılamanın geldiği aşama ileri sürülerek reddedilmiştir. Halbuki yargılamaya konu farklı kişiler tarafından farklı tarihte farklı şekilde aktarılan ifadelerin tek ortak noktası Akın Gürlek hakkında olmalarıdır. Dolayısıyla bağlamları ve ifade etme yöntemleri farklı olan dosyaya konu paylaşımların birlikte yargılanmasını gerektirecek hukuki bağlantı bulunmamasına rağmen, tefrik talebinin gereksiz bir şekilde reddedilmesi de gerekçeli karar hakkı bakımından sorunlu bulunmuştur.

59. Üçüncü ve son olarak ise yukarıda belirtilen kararlar ve kriterler uyarınca gerekçeli karar hakkı ceza yargılamalarında öncelikle iddia edilen fiilin gerçekleştiğine dair sunulan delillerin kabul edilebilirliğinin incelenmesini, daha sonra da iddia edilen fiilin kanunda tanımlanan suç tipine uygunluğu bakımından suçun unsurlarının değerlendirilmesini gerektirmektedir. Suçun unsurları yönünden değerlendirme yapılmaması halinde savcı, sanık veya katılanların kanun yollarına başvuru ve cevap verme imkanları sınırlandırılmış olacaktır. İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 13.06.2023 tarihli gerekçeli kararda davaya konu suçlar bakımından ilkeler üzerinden ifade özgürlüğü değerlendirmesi yapıldığı; ancak, gerekçeli kararda suçun unsurları bakımından herhangi bir değerlendirmeye yer verilmediği gözlemlenmiştir.

V. Sonuç

60. İFÖD tarafından hazırlanan bu Rapor'da detaylı olarak açıklandığı üzere gazeteciler Canan Coşkun ve Barış Pehlivan hakkındaki yargılama boyunca adil yargılanma hakkı ve ifade özgürlüğüne yönelik ağır ve hukuka aykırı bir birçok müdahale gerçekleşmiştir. Bu kapsamda, ilk olarak Canan Coşkun ve Barış Pehlivan'ın birbirinden farklı zaman ve şekilde yaptığı paylaşımları özelinde yargılama boyunca hiçbir inceleme yapılmamış, Barış Pehlivan'ın katıldığı televizyon programının tarihinin dahi yanlış yazıldığı tek sayfalık şikâyet dilekçesinden hareketle sanıklar hakkında hukuki süreç başlatılmıştır. Özetle iddianamede Pehlivan ve Coşkun hakkında belirtilen suçu ne şekilde ve nasıl işlediğine ilişkin hiçbir inceleme yapılmamış, soyut bir şekilde cezalandırılması talep edilmiş soruşturma aşamasında ceza muhakemesi ve adil yargılanma güvenceleri gözetilmemiştir.
61. Kovuşturma süresince Coşkun ve Pehlivan'ın avukatlarının savunma ve talepleri incelenmeksizin yargılamaya devam edilmiştir. Sanıklar Canan Coşkun ve Pehlivan'ın savunmalarına ilişkin ise hiçbir değerlendirmede bulunulmamıştır. Kaldı ki özellikle soruşturma aşamasında iddianamede ve kovuşturma aşamasında esas hakkındaki mütalaada AİHM ve AYM içtihatları, Pehlivan ve Coşkun'un bir gazeteci olduğu ve katılan Akın Gürlek'in ise sıradan bir hâkim olmadığı birçok kez hakkında haberler yapılan siyasi bir figür haline geldiğinin değerlendirilmediği gözlemlenmiştir.
62. Sonuç olarak bu Dava Gözlem Raporu kapsamında İFÖD tarafından izlenen yargılama sonucunda; tüm bu sürecin Türkiye'de muhalif gazeteciler, siyasetçiler, hak savunucuları ve akademisyenlerin hedef alınarak yargı eliyle baskı, sansür ve susturmanın örneklerinden birini olduğu gözlemlenmiştir. Gazeteciler Coşkun ve Pehlivan'a yönelik yargılamanın etkisi, kişi olarak sadece sanıklarla sınırlı kalmadığı gibi bu dava kamuoyundaki muhalif seslerin azalmasına, susmasına yol açma kapasitesini haizdir. Bu durum insan haklarına ilişkin en temel ilke ve güvenceleri temelinden sarsabileceği gibi hukukun tarafsızlığı ve hukuka duyulan güvenin özünü zedeleme ihtimali bulunmaktadır.

1.

2. **KAYNAKLAR**

.Kararlar

• **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi**

- *Lehideux ve Isomi/Fransa*, no: 24662/94, 23.09.1998
- *Nilsen ve Johnsen/Norveç*, no: 23118/93, 25.11.1999
- *Sunday Times/Birleşik Krallık*, no: 6538/74, 26.04.1979
- *Lingens/Avusturya*, no: 9815/82, 22.04.2013
- *Dalban/Romanya*, no: 28114/95, 28.09.1999
- *Altuğ Taner Akçam/Türkiye*,no: 27520/07, 25.10.2011
- *Dilipak /Türkiye*, 29680/05, 15.09.2015
- *Lombardo ve diğerleri/Malta*, no. 7333/06, 24.04.2007
- *Association Ekin/Fransa*, no. 39288/98, 18.01.2000
- *Aktan/Türkiye*, no. 20863/02, 23.09.2008
- *Observer ve Guardian/Birleşik Krallık*, no. 13585/88, 26.11.1991
- *Kjeldsen, BuskMadsen Pedersen/Danimarka*, 5095/71, 5920/72 ve 5926/72, 07.12.1976
- *BladetTromso ve Stensaas/Norveç*, no. 21980/93, 20.05.1999
- *Özgür radyo-Ses Radyo Televizyon Yapım ve Tanıtım A.Ş. /Türkiye*, no: 64178/00, 64179/00, 64181/00, 64183/00, 64184/00, 30.03.2006
- *Erdoğan ve İnce/Türkiye*, no: 25067/94, 25068/94, 8/7/1999
- *Sürek/Türkiye (1)*, no: 26682/95
- *Taranenko/Rusya*, no: 19554/05, 13.10.2014

• **Anayasa Mahkemesi**

- *İlhan Cihaner (2)*, B. No: 2013/5574, 30/6/2014
- *Emin Aydın*, B. No: 2013/2602, 23/1/2014
- *Youtube Llc Corporation Service Company ve diğerleri [GK]*, B. No: 2014/4705, 29/5/2014
- *Kadir Sağdıç [GK]*, B. No: 2013/6617, 8/4/2015
- *AYM, E.1997/19, K.1997/66*, 23/10/1997
- *Hikmet Kopar ve Diğerleri*, B. No: 2014/14061, 08.04.2015
- *Tahir Gökatalay*, B. No: 2013/1780, 20.03.2014
- *Mehmet Baransu (2)*, B. No: 2015/7231, 17.05.2016
- *Hidayet Karaca [GK]*, B. No: 2015/144, 14.07.2015
- *Sencer Başat ve diğerleri [GK]*, B. No: 2013/7800, 18.06.2014
- *Yasemin Ekşi*, B. No: 2013/5486, 04.12.2013
- *Ruşen Melih Nebigil*, B. No: 2014/2037, 17.07.2018
- *Vesim Parlak*, B. No: 2012/1034, 20.03.2014

• **Yargıtay**

- *Yargıtay CGK, 162-181 E. K.T: 11.07.2006*
- *Yargıtay CGK, 2007/7-28/34 E., K.T: 13.02.2007*
- *Yargıtay CGK, 9/63-65 E. K.T: 24.4.1989*
- *Yargıtay CGK, 8/2999-10 E., K.T: 25.01.1993*
- *Yargıtay 9. CD, 2009/14883 E., 2011/30914 K.*
- *Yargıtay 16. CD, 2015/4065 E., 2015/2095 K.*

ii. Linkler

- <https://www.ensonhaber.com/gundem/ibbde-ise-alinan-557-personelin-teror-baglantisidesifre-oldu>
- <https://medyascope.tv/2021/12/10/ibb-baskani-imamoglundan-icisleri-bakan-soyluya-cevap-bagimsiz-saglik-kuruluslarina-cagrim-psikolojisi-ciddi-derecede-bozuk-sayin-bakan-ile-ilgili-bir-analiz-yapsinlar/> , <https://www.sozcu.com.tr/imamoglundan-suleyman-soyluya-cok-sert-tepki-wp6818921> , <https://tr.euronews.com/2021/12/10/tisk-baskan-asgari-ucret-teklifimiz-en-az-3-bin-500-lira> , <https://www.indyturk.com/node/446031/siyaset/i%CC%87mamo%C4%9Flundan-soylunun-iddias%C4%B1na-yan%C4%B1t-ba%C4%9F%C4%B1ms%C4%B1z-sa%C4%9Fl%C4%B1k-kurulu%C5%9Flar%C4%B1-bakanla>
- <https://eksisozluk.com/10-aralik-2021-ekrem-imamoglu-aciklamalari--7105811>
- <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/cumhurbaskani-erdogan-buradan-39-belediyemizesesleniyorum-hayvan-barinaklarini-ihmal-etmeyiniz/2457872>
- https://x.com/tc_icisleri/status/1475141919466569735?s=46
- <https://twitter.com/istanbulbld/status/1475151875095805952>
- https://twitter.com/ekrem_imamoglu/status/1475174667207991300
- <https://twitter.com/canancoskun/status/1476590611868393480>
- <https://twitter.com/canancoskun/status/1494604182707445760?s=46>
- <https://www.youtube.com/watch?v=gUc1PS3ZFho>
- <https://www.evrensel.net/haber/457280/agir-ceza-mahkemesi-baskani-akin-gurlek-kilicdarogluna-actigi-davayi-kaybetti>
- <https://www.gazeteduvar.com.tr/mahkeme-baskani-gurlek-kilicdarogluna-actigi-davayi-kaybetti-haber-1556986>
- <https://t24.com.tr/haber/istanbul-14-agir-ceza-mahkemesi-baskani-gurlek-kilicdaroglu-na-actigi-davayi-kaybetti,1021576>
- Canan Coşkun, “*DİAYDER iddianamesi: Davanın hakimi ‘tanıdık’, delillerin en eskisi 16 yıl önceden*” , 29.12.2021, Diken İnternet Haber Sitesi, <https://www.diken.com.tr/diayder-iddianamesi-davanin-hakimi-tanidik-delillerin-en-eskisi-16-yil-onceden/>
- Canan Coşkun, “*‘DİAYDER davası’: ‘Terör’le suçlanan sanık Binali Yıldırım referansıyl İBB’ye girmiş*”, 18.02.2022, Diken İnternet Haber Sitesi, <https://www.diken.com.tr/diayder-davasi-terorle-suclanan-sanik-binali-yildirim-referansiy-la-ibbye-girmis/>

iii. Kitaplar

- Gökmen Derda (Cumhuriyet Savcısı), “*Terörle Mücadele Kanunu ve Devlet Sırlarına Karşı Suçlar*” Adalet Yayınevi, 2017.
- Köprülü, Timuçin, “*Terörle Mücadelede Görev Almış Kamu Görevlisinin Hüviyetinin Açıklanması, Yayınlanması ve Hedef Gösterilmesi Suçu (Tmk Md. 6/1.) Suç ve Ceza 2021 Sayı: 3*
- Bayraktar, Köksal: “*Teröre Destek Suçu*”, Prof. Dr. Çetin Özek Armağanı, Galatasaray Üniversitesi Yayını, İstanbul 2004